

25 Ιουνίου, 1993

[ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ/στές]

Α.Μ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΥΠΡΟΥ Κ.Κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ,

Εφεσείων,

v.

ΧΡΙΣΤΑΚΗ ΣΤΑΥΡΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ,

Εφεσίβλητου.

(Αίτηση στην Πολιτική Έφεση Αρ. 8818)

Έφεση — Απόρριψή της, δυνάμει της Δ.35 θ.22 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας λόγω παράλειψης λήψης των διαβημάτων που προβλέπονται από την Δ.35 θ.21 των Θεσμών — Αίτηση επαναφοράς — Το κατά πόσο θα επιτραπεί εξαρτάται από την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου, που είναι απεριορίστη, και ασκείται με βάση τα ιδιαίτερα περιστατικά της κάθε υπόθεσης — Στην προκειμένη περίπτωση η αίτηση απορρίφθηκε. 5

Με αίτησή τους οι εφεσείοντες ζήτησαν την επαναφορά της παρούσας έφεσης, η οποία είχε απορριφθεί δυνάμει της Δ.35 θ.22 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας, διότι ο εφεσείων είχε παρλείψει να λάβει τα μέτρα που προβλέπονταν από τον θ.21 της Δ.35 μέσα σε τρεις μήνες από την καταχώρηση της έφεσης. Η αίτηση υποστηριζόταν από ένορκη δήλωση του δικηγόρου του εφεσείοντα, ο οποίος ανέφερε ότι λόγω δικού του λάθους στον υπολογισμό της τρίμηνης περιόδου, τα σχετικά διαβήματα έγιναν λίγες μέρες μετά την εκπνοή της προθεσμίας. Ο εφεσίβλητος έφερε ένσταση στην αίτηση ισχυριζόμενος μεταξύ άλλων, ότι η παρούσα έφεση αωτελούσε κατάχρηση της διαδικασίας του Δικαστηρίου, διότι, εναντίον της ίδιας απόφασης, είχε καταχωρηθεί, μετά από άδεια, και αίτηση για έκδοση προνομιακών ενταλμάτων, είχε εκδοθεί πρωτόδικη απόφαση από το Ανώτατο Δικαστήριο και εναντίον αυτής της πρωτόδικης απόφασης είχε καταχωρηθεί η έφεση 8884. 10 15 20

Αποφασίσθηκε ότι:

Η διακριτική ευχέρεια του Εφετείου στην εξέταση αιτήσεων για επαναφορά έφεσης που απορρίφθηκε δυνάμει της Δ.35 θ.22 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας είναι απεριορίστη και ασκείται με βάση τα 25

5 ιδιαίτερα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Αν και είναι γεγονός ότι λάθος, ή παράλειψη ή αμέλεια του δικηγόρου του εφεσείοντα μπορεί να αποτελέσει λόγο για άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου υπέρ του αιτητή, στην προκειμένη περίπτωση δεν υπήρχε οποιοσδήποτε λόγος, που να οδηγεί το Δικαστήριο στην άσκηση της διακριτικής του ευχέρειας υπέρ του αιτητή.

Η αίτηση απορρίφθηκε χωρίς έξοδα.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

- Loizou v. Konteatis (1968) 1 C.L.R. 291·*
- 10 *Pavlou v. Cacoyiannis (1963) 2 C.L.R. 405·*
- Kyriakou v. Georghiadou (1970) 1 C.L.R. 145·*
- Ibrahim v. Kasab (1972) 1 C.L.R. 16·*
- Hadjipanayi v. Hadjipanayi (1974) 1 C.L.R. 60·*
- Harakis v. Feghali (1979) 1 C.L.R. 293·*
- 15 *Loizides v. Fiakou (1989) 1 C.L.R. 208·*
- Σολιάτης και Συνεργάται v. Χριστοδουλίδης (1990) 1 Α.Α.Δ. 1162·*
- Georghiou v. Republic (1968) 1 C.L.R. 411·*
- Ι. και Α. Φιλίππου v. Δημοκρατίας, Προσφ. Αρ. 230/84, ημερ. 14.10.89·*
- Χόππης v. Παναγή (1993) 1 Α.Α.Δ. 140.*

20 **Αίτηση.**

Αίτηση σε πολιτική έφεση με την οποία ο αιτητής/εφεσείων ζητά διάταγμα του Δικαστηρίου για επαναφορά (reinstatement) της έφεσης στο στάδιο που βρισκόταν πριν την απόρριψη της.

Π. Ιωαννίδης, για τον εφεσείοντα - αιτητή.

25 *Χρ. Κληρίδης, για τον εφεσίβλητο - καθ' ού η αίτηση.*

Cur. adv. vu.lt.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής κ. Χατζητσαγγάρης.

ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ.: Με την αίτησή του αυτή ο αιτητής/εφεσίων ζητά διάταγμα του Δικαστηρίου για επαναφορά (reinstatement) της πιο πάνω έφεσης στο στάδιο που βρισκόταν πριν την απόρριψή της. 5

Η έφεση καταχωρήθηκε στις 29.10.92 και στρέφεται εναντίον της ενδιάμεσης απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας ημερ. 14.10.92 που εκδόθηκε σε αίτηση ημερ. 31.1.92 στην αγωγή 6103/89. 10

Ας σημειωθεί ότι την ίδια ημερομηνία (29.10.92) δόθηκε άδεια από Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου για καταχώρηση αίτησης για έκδοση προνομιακών ενταλμάτων Certiorari, ή και Prohibition που να διατάσσουν την απαγόρευση εκδίκασης της αίτησης ημερ. 31.1.92 ή/και ακύρωση της απόφασης ή/και του διατάγματος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας ημερ. 14.10.92. Η αίτηση για έκδοση των προνομιακών ενταλμάτων (αίτηση αρ. 163/92) απορρίφθηκε στις 23.2.93 από τον πρωτόδικο Δικαστή, και στις 23.3.93 καταχωρήθηκε η πολιτική έφεση αρ. 8884 εναντίον της πρωτόδικης απόφασης. 15 20

Η έφεση αρ. 8818 απορρίφθηκε στις 7.4.93 σύμφωνα με τις πρόνοιες του Θεσμού 22 της Διάταξης 35 των Κανόνων Πολιτικής Δικονομίας επειδή ο αιτητής/εφεσίων παρέλειψε να προβεί στα διαβήματα που προνοούνται από τον Θ.21 της Δ.35.

Οι Θεσμοί 21 και 22 προνοούν τα εξής: 25

“21. If the appellant does not, within one month of lodging his notice of appeal, apply for copies and make a deposit as provided in rule 6 of this Order, the appeal may be dismissed on the application of any party. Such application may be made ex parte, but the Court of Appeal may direct notice to be given to such of the other parties or persons affected by the appeal as it may deem fit. 30

22. If the appellant does not, within three months of lodging his notice of appeal, take the steps mentioned in rule 21 of this Order, the appeal shall stand dismissed, but it may, if the Court of Appeal so deems fit, be reinstated upon such terms as may be just.” 35

Η αίτηση για επαναφορά της έφεσης αρ. 8818 που καταχωρήθηκε στις 21.4.93 βασίζεται στα γεγονότα που περιέχονται στις ένορ-

4. Θα πρέπει ακόμη να αναφέρω ότι δεν συνέτρεχε κανένας λόγος να προωθηθεί η Έφεση σε ακρόαση αμέσως μετά την καταχώρηση της, παρά μόνο ανάλογα με την ουσιαστική εξέλιξη της αίτησης για προνομιακά διατάγματα αριθ. 163/92. Ήταν, όμως, σημαντικό να διατηρηθεί η διαδικασία της Έφεσης για προφανείς δικονομικούς λόγους, και τα γεγονότα που εκτίθενται σε ένορκη δήλωση υπό σημερινή ημερομηνία του Χρυσόστομου Φιλίππου σε υποστήριξη της αίτησης για επαναφορά της Έφεσης καταδεικνύουν αυτή τη σκοπιμότητα. Επιθυμώ να τονίσω ότι η μικρή υπέρβαση της προθεσμίας δεν έγινε από έλλειψη ενδιαφέροντος για παρακολούθηση ή προώθηση της Έφεσης, αλλά οφείλεται σε μια καθαρή παραδρομή μου, αφού, εξ άλλου είχα προβεί στα διαβήματα από μόνος μου και όχι ύστερα από οποιαδήποτε ειδοποίηση του Δικαστηρίου." 5
10
15

Ο καθ' ου η αίτηση/εφεσίβλητος υπέβαλε ένσταση στην επαναφορά της έφεσης ισχυριζόμενος ότι η δικαιολογία που προβάλλεται για τη μη συμμόρφωση με τα χρονικά πλαίσια, δηλαδή το λάθος ή παραδρομή του δικηγόρου δεν μπορεί να αποτελέσει επαρκή δικαιολογία για τη μη συμμόρφωση με τα χρονικά πλαίσια που καθορίζουν οι Θεσμοί. Ισχυρίζεται επίσης ότι η αίτηση για επαναφορά συνιστά κατάχρηση της διαδικασίας του Δικαστηρίου εφόσον ο αιτητής/εφεσείων προωθεί παράλληλα και την Έφεση 8894 κατά της πρωτόδικης απόφασης στην αίτηση αρ. 163/92 για έκδοση ενταλμάτων Certiorari και Prohibition. 20
25

Αιτήσεις για επαναφορά (reinstatement) εφέσεων που απορρίφθηκαν, ή για παράταση του χρόνου καταχώρησης εφέσεων έχουν αποτελέσει πολλές φορές το αντικείμενο δικαστικής εξέτασης και υπάρχει πληθώρα δικαστικών αποφάσεων πάνω στο θέμα.

Η προσέγγιση που αρχικά υιοθετήθηκε από το Δικαστήριο, ήταν ότι αμέλεια ή παράλειψη του δικηγόρου του αιτητή να υποβάλει εμπρόθεσμα έφεση ή να ζητήσει την προώθησή της εντός των χρονικών πλαισίων που ορίζουν οι Θεσμοί, δεν δικαιολογούσαν την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου υπέρ της παράτασης του χρόνου υποβολής της έφεσης ή την επαναφορά της σε περίπτωση απόρριψης σύμφωνα με την Δ.35 θ.22. 30
35

Στην υπόθεση *Andreas Loizou v. Panayiotis Konteatis* (1968) 1 C.L.R. 291 ο αιτητής μετά την έκδοση της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου εναντίον του, άλλαξε δικηγόρο και μετά την εκπνοή της προθεσμίας για την υποβολή της έφεσης έδωσε οδηγίες στο νέο δικηγόρο να υποβάλει έφεση. Η αιτιολογία που προβλήθηκε 40

ήταν ότι ο νέος δικηγόρος χρειαζόταν χρόνο για να μελετήσει την υπόθεση. Το Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση και βασίστηκε μεταξύ άλλων στην προγενέστερη υπόθεση **Areti Pavlou and Another v. George Cacoyiannis** (1963) 2 C.L.R. 405 όπου η αίτηση για παρά-
5 τηση της προθεσμίας βασιζόταν στο γεγονός ότι η έφεση δεν είχε υποβληθεί εμπρόθεσμα λόγω παράλειψης/αμέλειας του δικηγόρου των αιτητών και στον ισχυρισμό ότι υπήρχε μεγάλη σπουδαιότητα νομικό σημείο για συζήτηση στην έφεση.

Το Δικαστήριο στη σελ. 293 είπε τα εξής:

10 “.....
the failure of the advocate or the litigant to take the appropriate steps for the filing of an appeal within the time prescribed by the Rules, is not a sufficient ground upon which the discretion of the Court should be exercised in such an application. That as a
15 general statement; but, as already said, the discretion of the Court must be exercised in each case on the facts before it; and in this particular case we see nothing, in the facts put forward in support of the application, justifying the exercise of our discretion in favour of the applicant.”

20 Οι πρόνοιες των Θεσμών 21 και 22 της Διάταξης 35 έχουν αποτελέσει αντικείμενο δικαστικών αποφάσεων, μεταξύ άλλων στις υποθέσεις **Kyriakou v. Georghiadou** (1970) 1 C.L.R. 145, **Ibrahim v. Kasab** (1972) 1 C.L.R. 16, **HadjiPanayi v. HadjiPanayi** (1974) 1
25 C.L.R. 60, **Harakis v. Feghali** (1979) 1 C.L.R. 293, και **Loizide v. Fiakou** (1989) 1 C.L.R. 208, όπου οι αιτήσεις για επαναφορά έχουν απορριφθεί.

Το Δικαστήριο στην **Kyriakou v. Georghiadou** (πιο πάνω) είπε μεταξύ άλλων:

30 “It is in the public interest that there should be some end to litigation, and the stipulations as to time in procedural matters laid down in the Rules of Court are to be observed unless justice clearly indicates that they should be relaxed.”

Στην **Harakis v. Feghali** (πιο πάνω) ειπώθησαν τα ακόλουθα (σελ. 295):

35 “In our view, the provisions of rule 22 are of a mandatory nature and, therefore, they come into operation without the need to take any specific step for that purpose; consequently, we agree with counsel for the respondent that this appeal stands dismissed ever

since the period of three months, after it was lodged on July 15, 1977, has expired;

Είναι γεγονός ότι σε μεταγενέστερες αποφάσεις του το Ανάτατο Δικαστήριο αναγνώρισε ότι σε μερικές περιπτώσεις και σύμφωνα με τα ιδιαίτερα γεγονότα της υπόθεσης η αμέλεια ή παράλειψη του δικηγόρου του αιτητή μπορεί να αποτελέσει ικανοποιητική αιτιολογία για άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου υπέρ της παράτασης του χρόνου.

5

Στην απόφαση του Εφετείου στην υπόθεση **Σολιάτης & Συνεργάται ν. Ανδρέας Χριστοδουλίδης** (1990) 1 Α.Α.Δ. 1162 ο Δικαστής Πόγιατζής προέβηκε σε λεπτομερή ανάλυση των δύο προσεγγίσεων του θέματος.

10

Στη σελίδα 6 της απόφασης αφού αναφέρθηκε στις υποθέσεις **Niki Chr. Georghiou v. Republic** (1968) 1 C.L.R. 411 (Ολομέλεια) και **I και A. Φιλίππου ν. Δημοκρατίας**, Υπ. Αρ. 230/84 ημερ. 14.10.89 όπου το Δικαστήριο άσκησε τη διακριτική του ευχέρεια υπέρ της αιτούμενης παράτασης είτε τα εξής:

15

“Και στις δυο πιο πάνω αποφάσεις τονίστηκε ότι η διακριτική ευχέρεια του Δικαστηρίου είναι απεριορίστη: ότι η άσκηση της διακριτικής αυτής ευχέρειας εξαρτάται αποκλειστικά από τα ιδιαίτερα περιστατικά της κάθε υπόθεσης: και ότι η απροσεξία, το λάθος ή η αμέλεια του δικηγόρου του αιτητή είναι δυνατό να αποτελεί σε μερικές περιπτώσεις ικανοποιητικό λόγο για την παράταση της προθεσμίας.

20

Είναι γεγονός ότι οι αρχές που έχουν εκτεθεί στις δύο αυτές υποθέσεις καθορίζουν μια πιο επιεική προσέγγιση σε μερικές περιπτώσεις που παρατηρείται λάθος ή αμέλεια του δικηγόρου του αιτητή. Υιοθετούμε αυτή την προσέγγιση η οποία έχει τις ρίζες της σε προγενέστερες αποφάσεις του Εφετείου μας και στηρίζεται στην ερμηνεία που έδωσαν τα Αγγλικά Δικαστήρια στους αντίστοιχους θεσμούς που είναι όμοιοι με τους δικούς μας, σύμφωνα με την οποία λόγος που αναφέρεται σε λάθος ή παρεξήγηση του εφεσειόντα ή του δικηγόρου του είναι δυνατό να γίνει δεκτός ως ικανοποιητικός λόγος για παράταση της προθεσμίας σε ορισμένες περιπτώσεις, αλλά αν θα γίνει δεκτός ή όχι εξαρτάται πάλιν από τα ιδιαίτερα γεγονότα της συγκεκριμένης υπόθεσης. Σχετικές επί του προκειμένου είναι οι υποθέσεις **Ειρήνη Κώστα Χατζημυχαήλ ν. Μαρίας Καραμυχαήλ και δυο άλλων**, (ανωτέρω) και **Kerorkian v. Burney** [1937] 4 All E.R. 97, C.A.”

25

30

35

Στη συνέχεια ο Δικαστής Πογιατζής έκρινε ότι τα γεγονότα στις υποθέσεις *Niki Chr. Georghiou* και *I. και A. Φιλίππου* (πιο πάνω) ήταν διαφορετικά από τα γεγονότα στην υπόθεση *Σολιάτη* και απέρριψε την αίτηση για παράταση. Ο λόγος που προβλήθηκε για παράταση της προθεσμίας στην υπόθεση *Σολιάτη* ήταν ότι η δικηγόρος που χειριζόταν την υπόθεση ήταν με τη λανθασμένη εντύπωση ότι στον υπολογισμό της προθεσμίας εντός της οποίας δύναται να καταχωρηθεί η έφεση δεν υπολογίζονται οι θερινές διακοπές του Δικαστηρίου. Στις σελ. 7 και 8 της απόφασης ειπώθησαν τα ακόλουθα:

10 “Οι δυο υποθέσεις που επικαλείται ο ευπαίδευτος συνήγορος του παρόντα Αιτητή αποτελούν περιπτώσεις υιοθέτησης της πιο πάνω προσέγγισης και εφαρμογής πάνω στα ιδιαίτερα περιστατικά της κάθε μιας από αυτές των αρχών που καθορίζει η προσέγγιση αυτή. Τα ιδιαίτερα αυτά περιστατικά τους έκλιναν τελικά την πλάστιγγα υπέρ της παράτασης της προθεσμίας. Όμως, κατά τη γνώμη μας, διαφέρουν ουσιαστικά από τα περιστατικά της παρούσας υπόθεσης. Η παράθεση των περιστατικών τους που ακολουθεί κάμνει, κατά τη γνώμη μας, εμφανή τη διαφορά που έχουμε εντοπίσει.

20 Στην υπόθεση *Νίκη Γεωργίου ν. Δημοκρατίας* (ανωτέρω) η αλλοδαπή αιτήτρια είχε απελαθεί αμέσως μετά την έκδοση της πρωτόδικης απόφασης με την οποία είχε απορριφθεί η προσφυγή της εναντίον της απέλασης της. Το εύρημα του Δικαστηρίου ήταν ότι δεν είχε τις αναγκαίες διευκολύνσεις για να επικοινωνήσει με το δικηγόρο της μετά την έκδοση της απόφασης και πριν απελαθεί· ότι είχε επικοινωνήσει από το εξωτερικό με το δικηγόρο της με αλληλογραφία· και ότι ένεκα της παράλειψης ή αμέλειας του δικηγόρου της, η αίτηση για παράταση του χρόνου υποβλήθηκε τρεις μόνο μέρες μετά την εκπνοή της προθεσμίας για υποβολή της έφεσης της.

35 Τα γεγονότα στην υπόθεση *Φιλίππου ν. Δημοκρατίας* (ανωτέρω) ήταν ότι ο Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας που χειριζόταν την υπόθεση είχε αρρωστήσει μετά την έκδοση της πρωτόδικης απόφασης και χρειάστηκε να εισαχθεί στο νοσοκομείο και να υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση. Λόγω αυτών των γεγονότων η έφεση καταχωρήθηκε μια μόνο μέρα μετά τη λήξη της καθορισμένης προθεσμίας. Το Δικαστήριο τόνισε ότι αποφάσισε να εκδώσει το αιτούμενο διάταγμα παράτασης ενόψει των ειδικών περιστατικών της υπόθεσης χωρίς, όμως να θεωρείται ότι η ασθένεια του δικηγόρου που χειρίζεται την υπόθεση, ανεξάρτητα από το χρόνο και τις ειδικές συνθήκες, αποτελεί αφ' εαυτής λόγο παράτασης της προθεσμίας υποβολής της έφεσης.

Σε αντίθεση με τα γεγονότα των δυο πιο πάνω υποθέσεων, στην παρούσα υπόθεση δεν υπάρχουν, ούτε ο αιτητής, επικαλείται άλλα συντρέχοντα περιστατικά αποκαλυπτικά της ύπαρξης κάποιας μορφής αντικειμενικών δυσκολιών για την εμπρόθεση υποβολή της έφεσης του. Δεν μας έχει υποδειχθεί οποιαδήποτε υπόθεση στην οποία η παράλειψη ή η αμέλεια του δικηγόρου να καταχωρήσει εμπρόθεσμα την έφεσή του έχει θεωρηθεί από μόνη της ως ικανοποιητικός λόγος για την άσκηση της διακριτικής εξουσίας του Δικαστηρίου υπέρ της παράτασης της προθεσμίας.

5

10

(Η υπογράμμιση δική μας).

Στη πρόσφατη απόφαση στη **Θεόδωρος Χόπιης ν. Ιάκωβος Παπαγή** (1993) 1 Α.Α.Δ. 140, στην οποία έγινε αναφορά, δόθηκε παράταση του χρόνου υποβολής έφεσης, επειδή τα γεγονότα της υπόθεσης δικαιολογούσαν την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου υπέρ του αιτητή.

15

Στην παρούσα υπόθεση ο αιτητής - εφεσείων επικαλείται ως λόγο μη προώθησης της έφεσης καλόπιστη παραδρομή του δικηγόρου στον υπολογισμό της προθεσμίας. Αναφέρει επίσης ότι δεν υπήρχε λόγος προώθησης της έφεσης αμέσως μετά την καταχώρησή της παρά μόνο ανάλογα με την ουσιαστική εξέλιξη της αίτησης για προνομικά εντάλματα.

20

Όπως έχει νομολογηθεί, η άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου εξαρτάται από τα ιδιαίτερα γεγονότα της κάθε υπόθεσης.

Στην προκειμένη περίπτωση, κρίνουμε ότι με βάση όλα τα ενώπιό μας στοιχεία, δεν έχει υποδειχθεί στο Δικαστήριο κανένα συντρέχον περιστατικό που να αποκαλύπτει οποιαδήποτε αντικειμενική δυσκολία για τη μη προώθηση της έφεσης μέσα στα χρονικά πλαίσια που θέτουν οι Θεσμοί 21 και 22.

25

Κάτω από τις περιστάσεις, δεν δικαιολογείται η άσκηση της διακριτικής μας ευχέρειας υπέρ της έκδοσης του αιτούμενου διατάγματος, και επομένως η αίτηση απορρίπτεται άνευ εξόδων.

30

Η αίτηση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.